

Kaupunginhallitus 1.11.2021
Muutos 404 §:ään

404 §

4086/2021

**Lahden kaupungin vuoden 2022 talousarvio sekä vuosien 2022-2024
taloussuunnitelma**

Esityslistan liite "Kaupunginjohtajan muutosesitys talousarvioon 2022" korvataan oheisella liitteellä. (Lisätty määräraha jakaantuu kahdelle eri sitovuudelle.)

Kaupunginjohtajan muutosesitys talousarvioon 2022

Sivistyksen palvelualue, lasten ja nuorten kasvun vastuualue

Lisätään 0,39 milj. euroa vuodelle 2022 tuloihin opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä avustuksesta ja vastaavasti lisätään 0,56 milj. euroa menoihin oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin. Muutos heikentää vuoden 2022 kaupungin tilikauden tulosta 0,17 milj. euroa.

Lisäksi korjataan perusopetuksen virheelliset tunnusluvut vuoden 2021 osalta.

Muutosesityksen vaikutukset on koottu alle talousarviokirjan sivujärjestyksessä. Muutokset on esitetty punaisella värillä.

sivu 13:

Kaupungin taloussuunnitelma 2022–2024

Talousarvion 2022 toimintatuotot ovat **162,1** (~~161,7~~) milj. euroa, laskua edelliseen vuoteen verrattuna **3,8** (~~4,0~~) prosenttia. Toimintakulut ovat **891,7** (~~891,1~~) milj. euroa, 2,9 prosenttia edellisestä vuotta suuremmat. Talousarviovuoden toimintakate on **-728,4** (~~-729,3~~) milj. euroa, 4,5 prosenttia edellisestä vuotta heikompi.

Talousarviovuonna 2022 vuosikate on **29,6** (~~29,7~~) milj. euroa ja tilikauden tulos on **-22,2** (~~-22,1~~) milj. euroa. Tilikauden alijäämäksi on arvioitu **-22,2** (~~-22,0~~) milj. euroa. Taseeseen kertynyt ylijäämä on arviolta noin **148,0** (~~148,2~~) milj. euroa. Talousarviovuoden poistot ovat yhteensä 51,8 milj. euroa, kasvua edellisvuoteen 3,3 prosenttia. Investointien bruttomenot ovat 84,4 milj. euroa.

Tuloslaskelma, 1 000 €	TA+LTA:t 2021	TA 2022	Muutos-%	TS 2023	Muutos-%	TS 2024	Muutos-%
Toimintatuotot	168 550	162 133	-3,8 %	162 439	0,2 %	163 025	0,4 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114	1 114	0,0 %	1 114	0,0 %	1 114	0,0 %
Toimintakulut	866 425	891 682	2,9 %	454 676	-49,0 %	457 702	0,7 %
TOIMINTAKATE	-696 761	-728 435	-4,5 %	-291 123	60,0 %	-293 563	-0,8 %
Verotulot	510 996	517 716	1,3 %	274 292	-47,0 %	268 131	-2,2 %
Valtionosuudet	223 650	238 567	6,7 %	72 838	-69,5 %	70 546	-3,1 %
Rahoitustuotot- ja kulut	8 658	1 718	-80,2 %	-105	-106,1 %	-206	95,7 %
VUOSIKATE	46 543	29 566	-36,5 %	55 902	89,1 %	44 908	-19,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	50 153	51 808	3,3 %	53 945	4,1 %	54 829	1,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 610	-22 242	-516,1 %	1 957	108,8 %	-9 921	606,8 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	82	75	-8,5 %	75	0,0 %	75	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 528	-22 167	-528,3 %	2 032	109,2 %	-9 846	584,4 %

Rahoituslaskelma, 1 000 €	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA	26 327	21 446	51 782	41 788
Vuosikate	46 543	29 566	55 902	44 908
Tulorahoituksen korjaukset	-20 216	-8 120	-4 120	-3 120
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-43 332	-73 226	-57 619	-63 237
Investointimenot	-96 185	-84 416	-63 906	-68 048
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 058	1 570	667	191
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	47 795	9 620	5 620	4 620
Toiminnan ja investointien rahavirta	-17 006	-51 780	-5 837	-21 449
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset	22 858	23 641	25 479	37 178
Antolainasaamisten lisäykset	-20 000	-15 000	-10 000	-10 000
Antolainasaamisten vähennykset	42 858	38 641	35 479	47 178
Lainakannan muutokset	-32 650	22 800	-21 900	-19 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	60 000	50 000	45 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 650	-37 200	-71 900	-64 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 375	4 725	3 475	3 475
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-5 417	51 166	7 054	21 653
RAHAVAROJEN MUUTOS	-22 422	-614	1 217	204

sivu 14–15:

Henkilöstön kehitysnäkymät

Henkilöstövoimavarat

Toiminnalliset tarpeet ja talouden resurssit ohjaavat henkilöstöresurssin suunnittelua. Henkilöstöresurssia on tavoitteena lisätä yhteensä ~~87~~ ~~78~~ henkilötyövuotta vuodelle 2022 verrattuna vuodelle 2021 varattuun. Lisäystä tapahtuu konsernihallinnon ja kaupunkiympäristön palvelualueilla. Sivistyksen palvelualueella henkilötyövuosia on tavoite vähentää vuodelle 2021 varattua. Vuosien 2023 ja 2024 aikana henkilöresurssia on tavoite vähentää yhteensä ~~112~~ ~~(96)~~ henkilötyövuotta verrattuna vuodelle 2022 varattavaan. Tämä vähennys kohdistuu pääosin sivistyksen palvelualueelle. Henkilötyövuosien ja henkilöstökulujen kehitystä seurataan kuukausittain ja mahdollisiin poikkeamiin reagoidaan. Tarvittaessa voidaan myös joutua puuttumaan rekrytointeihin tiukentamalla täyttölupamenettelyä.

Henkilöstösuunnitelma (palkalliset henkilötyövuodet)	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Konsernihallinnon palvelualue (sis. Lahden Tilakeskus)	291	314	397	393	390
Muutos		23	83	-4	-3
Sivistyksen palvelualue (sis. kaupunginorkesteri ja kaupunginteatteri)	2 677	2 648	2 650	2 549	2 545
Muutos		-29	2	-101	-4
Kaupunkiympäristön palvelualue Muutos	183	192	194	194	194
		9	2	0	0
Lahden kaupunki (sis. taseyksiköt)	3 151	3 154	3 241	3 136	3 129
Muutos		3	87	-105	-7

sivu 44:

Sivistyksen palvelualue

Tuloslaskelma (sis. taseyksiköt)	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	28 906 759	29 368 500	31 162 700	31 966 800	32 995 300
Myyntituotot	4 225 824	4 936 300	5 008 700	5 079 100	5 140 200
Maksutuotot	5 932 950	8 281 100	8 686 600	8 402 600	8 480 300
Tuet ja avustukset	17 830 844	14 754 700	15 957 400	15 979 400	16 106 300
Vuokratuotot	732 743	1 058 800	1 170 400	1 360 400	1 375 600
Muut toimintatuotot	184 399	337 600	339 600	1 145 300	1 892 900
Toimintakulut	264 443 654	270 713 200	275 355 200	273 403 900	278 644 400
Henkilöstökulut	127 753 179	125 832 500	127 864 200	124 568 600	125 920 000
Palvelujen ostot	41 593 812	57 462 300	55 990 300	55 554 800	59 467 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 124 727	7 117 900	7 614 700	6 553 900	6 627 200
Avustukset	33 579 100	21 497 000	22 091 900	22 380 200	22 093 400
Muut toimintakulut	55 392 835	58 803 500	61 794 100	64 346 400	64 536 300
Toimintakate	-235 536 894	-241 344 700	-244 192 500	-241 437 100	-245 649 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 692	-12 000	-10 000	-10 000	-10 000
Vuosikate	-235 559 586	-241 356 700	-244 202 500	-241 447 100	-245 659 100
Poistot ja arvonalentumiset	2 018 353	2 884 200	3 569 800	3 894 100	4 077 800
Tilikauden tulos	-237 577 940	-244 240 900	-247 772 300	-245 341 200	-249 736 900

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuosien arvioidaan toteutuvan vuonna 2022 yhteensä **2 henkilötyövuotta suurempana** (7 henkilötyövuotta pienempänä) verrattuna vuoden 2021 talousarvioon. Vuosina 2023–2024 henkilötyövuosien arvioidaan vähenevän.

Henkilöstösuunnitelma (palkalliset henkilötyövuodet)	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Sivistyksen palvelualue (sis. kaupunginorkesteri ja kaupunginteatteri)	2 677	2 648	2 650	2 549	2 545
Muutos		-29	2	-101	-4

sivu 45:

Palvelualueen yhteiskustannukset

Sitova toimintakate	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tulot	2 579 676	1 099 800	2 015 700	1 973 900	1 973 900
Menot	3 222 795	1 927 800	2 816 900	2 789 400	3 235 200
Toimintakate	-643 119	-828 000	-801 200	-815 500	-1 261 300

sivu 46:

Lasten ja nuorten kasvun vastuualue

Sitova määräraha ja tuloarvio	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tulot	8 206 463	9 218 400	8 778 600	7 873 400	8 522 700
Menot	186 483 039	188 161 600	188 429 100	184 160 600	183 236 400
Toimintakate	-178 276 576	-178 943 200	-179 650 500	-176 287 200	-174 713 700

sivu 48:

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022
Perusopetus			
Talous:			
Kustannus/oppilas	8 089 €	8 102 €	8 176 €
Opetuskustannus/oppilas	4 965 €	4 973 €	5 018 €
Opetuksen järjestämiskustannus/oppilas	3 124 €	3 129 €	3 158 €

sivu 67:

Tuloslaskelmaosa

Vuoden 2022 vuosikate on **29,6** (~~29,7~~) milj. euroa, joka kattaa käyttöomaisuuden poistot **57,1** (~~57,4~~) prosenttisesti. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 51,8 milj. euroa. Tilikauden tulos on **-22,2** (~~-22,1~~) milj. euroa ja tilikauden alijäämä on **-22,2** (~~-22,0~~) milj. euroa.

TULOSLASKELMA	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	152 807 581	168 550 100	162 132 600	162 439 200	163 024 500
Myyntituotot	21 346 753	22 298 900	24 689 800	24 630 100	24 293 800
Maksutuotot	12 332 741	14 842 200	13 603 500	13 263 500	13 416 000
Tuet ja avustukset	24 548 982	20 169 600	21 797 400	21 538 700	21 808 700
Vuokratuotot	82 717 888	84 402 600	87 848 100	91 667 000	92 237 300
Muut toimintatuotot	11 861 217	26 836 800	14 193 800	11 339 900	11 268 700
Valmistus omaan käyttöön	1 175 360	1 114 000	1 114 000	1 114 000	1 114 000
Toimintakulut	822 220 277	866 425 400	891 681 800	454 675 800	457 701 500
Henkilöstökulut	163 827 387	169 774 900	171 495 800	168 201 100	169 939 400
Palkat ja palkkiot	124 674 825	128 221 500	132 454 500	130 276 500	131 943 100
Henkilösivukulut	39 152 562	41 553 400	39 041 300	37 924 600	37 996 300
Eläkekulut	34 756 738	36 923 600	34 099 800	33 673 000	33 896 200
Muut henkilösivukulut	4 395 823	4 629 800	4 941 500	4 251 600	4 100 100
Palvelujen ostot	505 370 489	540 524 600	563 761 400	129 564 700	132 889 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 634 982	17 946 000	19 096 800	18 232 600	18 461 500
Avustukset	60 096 698	53 195 600	45 425 400	43 475 400	41 289 600
Muut toimintakulut	77 290 720	84 984 300	91 902 400	95 202 000	95 121 100
TOIMINTAKATE	-668 237 336	-696 761 300	-728 435 200	-291 122 600	-293 563 000
Verotulot	504 619 153	510 996 000	517 716 000	274 292 000	268 131 000
Valtionosuudet	243 834 125	223 650 000	238 567 000	72 838 000	70 546 000
Rahoitustuotot ja -kulut	12 670 954	8 657 800	1 717 800	-105 300	-206 100
Korkotuotot	12 817 017	12 417 900	11 696 800	11 503 700	11 157 600
Muut rahoitustuotot	20 027 719	13 223 000	8 086 000	7 212 900	7 394 300
Korkokulut	16 299 825	16 169 100	17 451 000	18 207 900	18 144 000
Muut rahoituskulut	3 873 956	814 000	614 000	614 000	614 000
VUOSIKATE	92 886 896	46 542 500	29 565 600	55 902 100	44 907 900
Poistot ja arvonalentumiset	50 703 459	50 152 700	51 808 000	53 944 700	54 828 800
TILIKAUDEN TULOS	42 183 437	-3 610 200	-22 242 400	1 957 400	-9 920 900
Poistoeron lisäys tai vähennys	272 465	82 000	75 000	75 000	75 000
Rahastojen lisäys tai vähennys	-135 912				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	42 319 990	-3 528 200	-22 167 400	2 032 400	-9 845 900
Tunnusluvut					
Ylijäämä taseessa milj.€	173,7	170,2	148,0	150,1	140,2
Toimintatulot/-kulut %	18,6 %	19,5 %	18,2 %	35,7 %	35,6 %
Vuosikate/poistot %	183,2 %	92,8 %	57,1 %	103,6 %	81,9 %
Vuosikate €/asukas	774	386	245	462	370
Asukasmäärä	119 984	120 456	120 753	121 022	121 268

sivu 68:

Tuloslaskelma talousarvio 2022, taseyksiköt eriteltynä (sis. sisäiset erät)

	Kaupunki ilman taseyksiköitä	Taseyksiköt	Yhteensä
Toimintatuotot	74 954 600	87 178 000	162 132 600
Myyntituotot	24 110 500	579 300	24 689 800
Maksutuotot	10 899 700	2 703 800	13 603 500
Tuet ja avustukset	9 552 500	12 244 900	21 797 400
Vuokratuotot	16 819 000	71 029 100	87 848 100
Muut toimintatuotot	13 572 900	620 900	14 193 800
Valmistus omaan käyttöön	514 000	600 000	1 114 000
Toimintakulut	828 725 100	62 956 700	891 681 800
Henkilöstökulut	160 066 800	11 429 000	171 495 800
Palkat ja palkkiot	122 964 100	9 490 400	132 454 500
Henkilösivukulut	37 102 700	1 938 600	39 041 300
Eläkekulut	32 511 900	1 587 900	34 099 800
Muut henkilösivukulut	4 590 800	350 700	4 941 500
Palvelujen ostot	546 973 600	16 787 800	563 761 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	9 271 500	9 825 300	19 096 800
Avustukset	45 425 400	0	45 425 400
Muut toimintakulut	66 987 800	24 914 600	91 902 400
TOIMINTAKATE	-753 256 500	24 821 300	-728 435 200
Verotulot	517 716 000	0	517 716 000
Valtionosuudet	238 567 000	0	238 567 000
Rahoitustuotot ja -kulut	5 928 800	-4 211 000	1 717 800
Korkotuotot	11 696 800	0	11 696 800
Muut rahoitustuotot	8 086 000	0	8 086 000
Korkokulut	13 243 000	4 208 000	17 451 000
Muut rahoituskulut	611 000	3 000	614 000
VUOSIKATE	8 955 300	20 610 300	29 565 600
Poistot ja arvonalentumiset	29 703 800	22 104 200	51 808 000
Suunnitelman mukaiset poistot	29 703 800	22 104 200	51 808 000
TILIKAUDEN TULOS	-20 748 500	-1 493 900	-22 242 400
Poistoeron lisäys tai vähennys	0	75 000	75 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-20 748 500	-1 418 900	-22 167 400

sivu 79:
Rahoitusosa

Toiminnan rahavirran laskennan perustana ovat talousarviovuodelle budjetoidut tuloslaskelman vuosikate, 29,6 (29,7) milj. euroa, satunnaiset erät sekä tulorahoituksen korjauserät. Vuosikatteeseen ja satunnaisiin eriin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot oikaistaan tulorahoituksen korjauserissä. Tulorahoituksen korjauserissä vähennetään vuosikatteesta myös pakollisen eläkevarauksen vuotuinen 0,5 milj. euron purku. Eläkevastuuvaraus on pakollinen niissä kunnissa, jotka ns. vanhan eläkesäännön perusteella itse maksavat työntekijöidensä eläkkeitä.

RAHOITUSLASKELMA	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta	93 281 591	26 326 500	21 445 600	51 782 100	41 787 900
Vuosikate	92 886 896	46 542 500	29 565 600	55 902 100	44 907 900
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	394 696	-20 216 000	-8 120 000	-4 120 000	-3 120 000
Investointien rahavirta	-83 943 438	-43 332 000	-73 226 000	-57 619 000	-63 237 000
Investointimenot	-94 469 279	-96 184 500	-84 416 000	-63 906 000	-68 048 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 303 774	5 057 500	1 570 000	667 000	191 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 222 067	47 795 000	9 620 000	5 620 000	4 620 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	9 338 153	-17 005 500	-51 780 400	-5 836 900	-21 449 100
Rahoituksen rahavirta					
Antolainaukset muutokset	44 375 220	22 858 400	23 641 100	25 479 200	37 178 300
Antolainasaamisten lisäykset	0	-20 000 000	-15 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Antolainasaamisten vähennykset	44 375 220	42 858 400	38 641 100	35 479 200	47 178 300
Lainakannan muutokset	31 919 278	-32 650 000	22 800 000	-21 900 000	-19 000 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	60 000 000	0	60 000 000	50 000 000	45 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-40 344 806	-32 650 000	-37 200 000	-71 900 000	-64 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	12 264 084	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-53 128 069	4 375 000	4 725 000	3 475 000	3 475 000
Rahoituksen rahavirta	23 166 429	-5 416 600	51 166 100	7 054 200	21 653 300
Rahavarojen muutos	32 504 582	-22 422 100	-614 300	1 217 300	204 200
Tunnusluvut					
Investointien omahankintameno, milj. €	93,2	91,1	82,8	63,2	67,9
Investointien tulorahoitus, %	99,7	51,1	35,7	88,4	66,2
Pääomamenojen tulorahoitus, %	104,2	46,1	30,7	51,0	47,4